



RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 78.936/3
van 18 maart 2026

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en
het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van diverse decreten, wat
betreft de tweede algemene implementatie van het Kaderdecreet
Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023’

Op 16 februari 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de tweede algemene implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 10 maart 2026. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, en Yves DEPOORTER, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pieter AERTGEERTS, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 maart 2026.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2.1. Met het Kaderdecreet van 14 juli 2023 ‘over de handhaving van Vlaamse regelgeving’ (aan te halen als “Kaderdecreet Vlaamse Handhaving”²) werd een nieuw algemeen kader vastgesteld voor de handhaving van Vlaamse regelgeving.

Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving is niet uit zichzelf van toepassing op de Vlaamse regelgeving. Artikel 3 ervan vereist dat een afzonderlijk decreet het kaderdecreet van toepassing verklaart op de Vlaamse regelgeving die in dat decreet wordt aangewezen. Die bepaling luidt als volgt:

“Dit decreet is volledig of gedeeltelijk van toepassing op Vlaamse regelgeving als dat bij decreet wordt bepaald en conform de voorwaarden die bepaald zijn in dat voormelde decreet.

In afwijking van het eerste lid zijn artikel 25, 26 en 84 van toepassing op alle Vlaamse regelgeving.

In afwijking van het eerste lid zijn artikel 4, 6 en 77 tot en met 83 van toepassing op Vlaamse regelgeving als de Vlaamse Regering dat bepaalt conform de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

Dit decreet is niet van toepassing bij de uitoefening van het administratief toezicht, vermeld in artikel 7 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.”

Naast een standaardpakket met procedures voor gerechtelijke en bestuurlijke handhaving, bevat het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving in hoofdstuk 10 een aantal optionele instrumenten inzake handhaving³ die slechts van toepassing zijn wanneer de Vlaamse regelgeving dit uitdrukkelijk bepaalt, onder de voorwaarden die zij stelt, ook al is het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving al van toepassing gesteld op deze Vlaamse regelgeving conform artikel 3 ervan (de zogenaamde “*opt-in*” instrumenten uit hoofdstuk 10).⁴

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Artikel 1 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving.

³ Zijnde onmiddellijke inning, consignatie en inhouding, bestuurlijk beslag, probatievoorwaarden, uitbreiding toepassingsgebied vereenvoudigde sanctieprocedure, financiële handhaving, handhavingsverzoek, bevoegdheden van de politiediensten, administratief beroep tegen bestuurlijke herstelbeslissingen, bijzondere bepalingen over de uitvoering van publieke herstelmaatregelen, het opleggen van een waarborgsom bij feitelijk herstel, stakingsbevel bij verhinderd van toezicht en jurisdictieel beroep bij het Handhavingscollege.

⁴ Artikel 86 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving bepaalt immers: “Ook als Vlaamse regelgeving dit decreet van toepassing heeft gesteld conform artikel 3, zijn de artikelen van dit hoofdstuk alleen van toepassing wanneer de Vlaamse regelgeving dit uitdrukkelijk bepaalt, onder de voorwaarden die ze stelt.”

2.2. In navolging van het decreet van 26 april 2024 ‘tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023’, strekt het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ertoe het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van toepassing te verklaren op vier bijkomende instrumenten uit de Vlaamse regelgeving, namelijk:

- het decreet van 24 januari 2003 ‘houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang’;
- het KLIP-decreet van 14 maart 2008;
- de Vlaamse Codex Wonen van 2021; en
- het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022.

Bij de toepassingstelling van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving op de voormelde regelgeving, wordt telkens het volgende bepaald:

- het toepasselijk maken van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, met eventuele punctuele uitsluitingen en afwijkingen;
- de omschrijving van de verboden gedragingen, en de kwalificatie ervan als misdrijf, inbreuk of normschending;
- de strafsancities voor misdrijven en (optioneel) de minima en de maxima van de alternatieve bestuurlijke geldboete ingeval van bestuurlijke vervolging;
- de minima en maxima van de exclusieve bestuurlijke geldboetes voor de inbreuken;
- desgewenst de uitdrukkelijke keuze voor de toepassing van zogenaamde “opt-in” instrumenten uit hoofdstuk 10;
- de aanstellingsvoorwaarden van de herstelinstanties, bevoegd voor het betrokken decreet.

Daartoe worden het decreet van 24 januari 2003 (hoofdstuk 2 van het voorontwerp), het KLIP-decreet van 14 maart 2008 (hoofdstuk 5), de Vlaamse Codex Wonen van 2021 (hoofdstuk 6) en het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 (hoofdstuk 7) gewijzigd. Er wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om die decreten ook op een aantal andere punten te wijzigen. Zo worden een aantal strafbepalingen in overeenstemming gebracht met het nieuwe Strafwetboek (artikelen 9, 17, 26, 27, 28, 49, 50 en 52).

Het decreet van 2 april 2004 ‘betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht’ (hoofdstuk 3) en het decreet van 29 juni 2007 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007’ (hoofdstuk 4) worden hieraan aangepast.

2.3. Daarnaast strekt het voorontwerp tot wijziging van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving zelf (hoofdstuk 8), blijkens de memorie van toelichting om dit decreet “in sync te houden met de juridische, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in het werkveld”. Zo wordt in dat decreet gewag gemaakt van een vervoermiddel in plaats van een voertuig (artikelen 59, 63 en 64, 2° en 3°), wordt de regeling van het digitaal klasement gewijzigd (artikel 60), wordt de lijst uitgebreid van personen die kunnen worden aangesteld als toezichthouder (artikel 61), en worden de bevoegdheden uitgebreid van toezichthouders zonder hoedanigheid van agent van gerechtelijke politie (artikel 62). Voorts worden de regeling van de

alternatieve bestuurlijke geldboetes (artikel 65) en de in het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving vervatte strafbepalingen (artikelen 77 en 78) aangepast aan het nieuwe Strafwetboek, wordt de termijn bepaald waarin de beboetingsinstantie een sanctiebeslissing moet nemen in de vereenvoudigde sanctieprocedure (artikel 66), wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om maximale hersteltermijnen te bepalen (artikelen 67 en 68) en om de eigendomsoverdracht om niet of de vernietiging nader te regelen (artikel 71), en wordt de lijst uitgebreid van de beveiligingsmaatregelen die toezichthouders en herstelinstanties kunnen opleggen (artikel 69). Vermits toezichthouders beveiligingsmaatregelen kunnen opleggen, worden zij toegevoegd aan de lijst van functiehouders die beslissingen als uitvoerbaar kunnen waarmaken (artikel 70) en moet ook aan hen de uitvoering van de maatregel worden gemeld (artikel 72). Ook wordt de toegang uitgebreid tot het bestuurlijk sanctieregister (artikel 73), en wordt bepaald dat de toegang tot het maatregelenregister via het Vastgoedinformatieplatform gebeurt (artikel 74). Ten slotte wordt een verwijzing aangepast (artikel 64, 1^o) en wordt in een terminologische rechtzetting voorzien (artikel 76).

2.4. Met uitzondering van een aantal bepalingen treedt het aan te nemen decreet in werking op 8 september 2026, maar de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om voor iedere bepaling van dit decreet een vroegere datum van inwerkingtreding vast te stellen (artikel 79).

BEVOEGDHEID

3.1. In zijn advies 72.624/3 van 28 februari 2023⁵ heeft de Raad van State meerdere bevoegdheidsbezwaren opgeworpen met betrekking tot het voorontwerp dat geleid heeft tot het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving. Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving werd echter aangenomen zonder aan al deze bezwaren tegemoet te komen. In zoverre de betrokken bepalingen die na het advies ongewijzigd zijn gebleven, thans van toepassing worden verklaard op concrete Vlaamse regelgeving, blijven de in advies 72.624/3 gemaakte bevoegdheidsbezwaren onverminderd gelden.⁶

In het kader van dit voorontwerp moet nader worden ingegaan op de volgende bevoegdheidsrechtelijke problemen.

3.2.1. In het voormelde advies 72.624/3 werden voorbehouden geformuleerd bij een aantal bepalingen waarvan de bestaanbaarheid met de bevoegdheidverdelende regels slechts kan worden beoordeeld op het ogenblik dat deze bepalingen van toepassing worden verklaard op een welbepaalde Vlaamse regelgeving. Dat was met name het geval voor wat de artikelen 8, § 2, eerste lid, 5^o en 7^o, en 97, eerste lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving zijn geworden. Naar luid van die bepalingen kunnen de “personeelsleden van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet op het politieambt, die deze politiediensten daarvoor aanwijzen” en “de bijzondere veldwachters, vermeld in artikel 61 van het Veldwetboek” worden aangewezen als toezichthouder,

⁵ Adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023 over het voorontwerp dat heeft geleid tot het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 403 e.v.

⁶ In die zin kan onder meer verwezen worden naar de opmerkingen 8.1 tot 9.3 van het voormelde advies 72.624/3 met betrekking tot artikel 9, § 6, en artikel 20, § 1, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving.

en zijn de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992, van rechtswege toezichthouder.

Zo merkte de Raad van State, met verwijzing naar advies 64.535/3,⁷ dat zelf verwees naar advies 50.372/AV/4 van 4 juli 2012,⁸ op dat de organisatie van de politie een bevoegdheid van de federale overheid is, dat in zoverre uit de ontworpen regeling voortvloeide dat personeelsleden van (het operationeel kader van) de politiediensten worden belast met het toezicht en de bestuurlijke opsporing, voor die bepalingen een beroep moest worden gedaan op de impliciete bevoegdheden bedoeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, en dat op het ogenblik dat die bepalingen van toepassing zouden worden verklaard, zou moeten worden aangetoond dat aan de voorwaarden hiertoe is voldaan.⁹ De Raad voegde daar nog het volgende aan toe:

“6.6. Daarbij komt nog dat, meer nog dan in advies 64.535/3 het geval was,¹⁰ betwijfeld kan worden dat de weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid marginaal is.

Weliswaar worden, in tegenstelling tot wat het geval is in het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2022,¹¹ de personeelsleden van de politiediensten vermeld in artikel 2 van de wet van 5 augustus 1992 ‘op het politieambt’ die overeenkomstig artikel 8, § 2, eerste lid, 5°, van het voorontwerp worden aangewezen als toezichthouder niet van rechtswege bevoegd voor toezicht en bestuurlijke opsporing, maar enkel voor zover de politiediensten de personeelsleden in kwestie daarvoor aanwijzen. Dit vermindert de weerslag op de bevoegdheden van de federale overheid enigszins. Het voorgaande neemt niet weg dat in de mogelijkheid voor de politiediensten om personeelsleden te belasten met het toezicht en de bestuurlijke opsporing bij decreet wordt voorzien, en niet bij wet. Wanneer artikel 97 van het voorontwerp van toepassing wordt verklaard, zijn de betrokken personeelsleden van de politiediensten van rechtswege toezichthouder, zodat er geen gewag kan worden gemaakt van een verminderde weerslag op de bevoegdheden van de federale overheid.

Voorts moet worden opgemerkt dat, doordat personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten niet enkel met het *toezicht* op de Vlaamse regelgeving worden belast, maar (kunnen) worden aangewezen als *toezichthouder*, de bepalingen van het voorontwerp die de bevoegdheden van de toezichthouder regelen,¹² op hen van toepassing zouden worden. Als toezichthouder zouden ze ook gehouden zijn de algemene beleidslijnen te volgen die de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 76 van het voorontwerp vastlegt voor toezicht, opsporing, vervolging, sanctionering, beveiliging en herstel. Op die wijze

⁷ Adv.RvS 64.535/3 van 10 januari 2019 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019, *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1825/1, 369-422.

⁸ Adv.RvS 50.372/AV/4 van 4 juli 2012 over een voorontwerp van ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ‘tot wijziging van de ordonnantie van 22 november 1990 betreffende de organisatie van het openbaar vervoer in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest’.

⁹ Adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 413-414, opmerkingen 6.2 tot 6.5.

¹⁰ Voetnoot 16 van het aangehaalde advies: Adv.RvS 64.535/3 van 10 januari 2019, opmerking 11.4.

¹¹ Voetnoot 17 van het aangehaalde advies: Zie artikel 26, § 3, van het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019.

¹² Voetnoot 18 van het aangehaalde advies: Artikelen 11 tot 24 van het voorontwerp. Zie ook artikel 63 en volgende van het voorontwerp, waaruit blijkt dat ook de toezichthouder beveiligingsmaatregelen kan opleggen.

worden de taken en bevoegdheden van de personeelsleden van het operationeel kader op vergaande wijze geregeld.

Bovendien kan de mogelijkheid waarin de artikelen 8, § 2, eerste lid, 5°, en 97 van het voorontwerp voorzien om personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten aan te wijzen als toezichthouder, ertoe leiden dat die personeelsleden van de politiediensten kunnen worden belast met het toezicht op alle Vlaamse regelgeving en de bestuurlijke opsporing van alle misdrijven en inbreuken waarin decreten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest voorzien. Daardoor zouden de politiediensten op systematische wijze worden ingeschakeld in het toezicht op en de bestuurlijke opsporing van op grond van Vlaamse regelgeving gesanctioneerde misdrijven of inbreuken.

6.7. Het is weliswaar zo dat uit artikel 86 van het voorontwerp blijkt dat artikel 97 alleen van toepassing wordt wanneer de Vlaamse regelgeving die het aan te nemen decreet van toepassing verklaart, dit uitdrukkelijk bepaalt, onder de voorwaarden die ze stelt. Die bepaling is geïnspireerd op artikel 26, § 3, van het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019,¹³ waarmee de decreetgever beoogde tegemoet te komen aan de bevoegdheidsbezwaren van de Raad van State die in opmerking 6.2 in herinnering worden gebracht.¹⁴

Er moet evenwel worden vastgesteld dat niet in een gelijkaardige regeling is voorzien wanneer artikel 8, § 2, 5°, van het aan te nemen decreet van toepassing wordt verklaard, hetgeen zou moeten worden verholpen.

Voorts lijkt artikel 26, § 3, van het kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving minder ruim gesteld, vermits de van toepassing verklaring van die bepaling betrekking heeft op *de inbreuken en de misdrijven die de Vlaamse regelgeving aanduidt*. De van toepassing verklaring waarin artikel 86 van het voorontwerp voorziet, lijkt niet te vereisen dat de decreetgever inbreuken en misdrijven aanduidt waarop de aangewezen personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten toezicht houden. Dit zou moeten worden verduidelijkt.

Vermits hoogst twijfelachtig is dat voor de ontworpen regeling een beroep kan worden gedaan op de impliciete bevoegdheden, zou veeleer met de federale overheid een samenwerkingsakkoord moeten worden gesloten overeenkomstig artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waarin de mogelijkheid wordt geregeld om voor de handhaving van Vlaamse regelgeving een beroep te doen op personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten. Alleszins zal, wanneer artikel 8, § 2, eerste lid, 5°, of artikel 97 van het voorontwerp van toepassing worden verklaard, op overtuigende wijze moeten kunnen worden aangetoond waarom het noodzakelijk is de politiediensten te belasten met het toezicht op de naleving van (specifieke) Vlaamse regelgeving en met de bestuurlijke opsporing van (specifieke) misdrijven en inbreuken, en waarom het toezicht en de opsporing door personeelsleden van overheden die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest daartoe niet volstaan.

6.8. Het voorgaande geldt ook voor de mogelijkheid om de bijzondere veldwachters vermeld in artikel 61 van het Veldwetboek aan te wijzen als toezichthouder (artikel 8, § 2, eerste lid, 7°, van het voorontwerp).¹⁵

¹³ Voetnoot 19 van het aangehaalde advies: Die bepaling luidt: “De personeelsleden van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, zijn bevoegd voor de bestuurlijke opsporing van de inbreuken en misdrijven die de Vlaamse regelgeving aanduidt, onder de voorwaarden die ze stelt.”

¹⁴ Voetnoot 20 van het aangehaalde advies: Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1825/1, 28.

¹⁵ Adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 414-416.

3.2.2. Vermits de ontworpen regeling de artikelen 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, en 97, eerste lid,¹⁶ van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van toepassing verklaart, moet derhalve “op overtuigende wijze (...) kunnen worden aangetoond waarom het noodzakelijk is de politiediensten te belasten met het toezicht op de naleving van (specifieke) Vlaamse regelgeving en met de bestuurlijke opsporing van (specifieke) misdrijven en inbreuken, en waarom het toezicht en de opsporing door personeelsleden van overheden die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest [behoren] daartoe niet volstaan”.

3.2.3. In antwoord op een gelijkaardige opmerking in advies 73.747/1 van 13 november 2023 over het voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 26 april 2024,¹⁷ werd in de parlementaire voorbereiding van dat decreet onder meer het volgende gesteld:

“In zijn advies bij het KVH had de Raad een aantal voorbehouden gemaakt bij voormelde decreetsbepalingen. In zijn advies bij het huidige ontwerp herhaalt de Raad deze voorbehouden, door letterlijk te citeren uit zijn advies over het KVH. Daarbij negeert de Raad het feit dat de decreetgever bij de behandeling van het KVH deze bezwaren niet heeft weerhouden met volgende motivering¹⁸: ‘Zowel in federale als regionale regelgeving wordt de opsporing van bijzondere misdrijven en inbreuken veelal georganiseerd als een stelsel waarin bijzondere opsporingsambtenaren en politie samen bevoegd zijn en mekaar aanvullen. Tegenover de gespecialiseerde kennis van de bijzondere opsporingsambtenaren, staat het fijnmazig netwerk en de algemene handhavingsexpertise van de reguliere politie, waardoor een even wichtige mix ontstaat van diverse expertises en effectieven op het terrein, nodig voor een doelmatige handhaving. De bijzondere regelgeving voorziet doorgaans in een bijzondere set van toezicht – en opsporingsbevoegdheden, die vaak ook aan de reguliere politie worden verleend, en zowel bij strafrechtelijke als bestuurlijke opsporing kunnen worden gebruikt. Het toekennen van deze bijzondere bevoegdheden doet verder geen afbreuk aan de bevoegdheden, die zowel de bijzondere opsporingsambtenaren als de politie ontleen aan hun hoedanigheden van agent of officier van gerechtelijke politie’.

Bij wijze van voorbeeld kan worden verwezen naar de Stedenbouwwet, zoals gewijzigd door de wet van 22 december 1970. Volgens artikel 66 van de Stedenbouwwet beschikten zowel ‘de ambtenaren van gerechtelijke politie’ als ‘de ambtenaren en beambten belast over het beheer van de wegen’ over een ‘toegangsrecht tot de bouwplaats en de gebouwen om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten’, met de mogelijkheid tot (bestuurlijke) visitatie na machtiging van de politierechter. Deze bevoegdheid kon zowel worden gebruikt in functie van (bestuurlijk) toezicht als (strafrechtelijke) opsporing, en naast de bevoegdheden, ontleend aan de hoedanigheden van agent of officier van gerechtelijke politie. Bovendien beschikten zowel de politie als de bijzondere opsporingsambtenaren conform artikel 68 van de Stedenbouwwet van 1970 over de bevoegdheid om bij de vaststelling van illegale handelingen in voortzetting een bestuurlijk stakingsbevel te geven.

Deze bijzondere bevoegdheden, onverkort inzetbaar voor toezicht en strafrechtelijke en bestuurlijke opsporing, zijn op heden nog steeds in de VCRO opgenomen.

¹⁶ Zie het ontworpen artikel 20 van het decreet van 24 januari 2003 (artikel 4 van het voorontwerp), het ontworpen artikel 1.8, § 1, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 (artikel 20 van het voorontwerp) en het ontworpen artikel 110 van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 (artikel 40 van het voorontwerp), die afdeling 8 van hoofdstuk 10 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, die artikel 97 bevat, van toepassing verklaren.

¹⁷ Zie adv.RvS 73.747/1 van 13 november 2023 over het voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 26 april 2024, *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1960/1, 195-199, opmerkingen 5 tot 5.2.

¹⁸ Voetnoot 21 van de aangehaalde parlementaire voorbereiding: *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, p. 17-20.

Dit handhavingsmodel sluit aan bij artikel 14 Wet Politieambt, dat de politie belast met het bestuurlijk toezicht op de naleving van zowel federale als regionale regelgeving, zonder onderscheid, en artikel 15 van dezelfde wet, dat de politie belast met de opsporing van federale en regionale misdrijven, opnieuw zonder onderscheid.

De wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, heeft hierin geen verandering gebracht. De deelstaten zijn weliswaar niet aangeduid als politieoverheid, waardoor zij geen gezag over de politie kunnen uitoefenen, maar de opdracht van de politie met betrekking tot de handhaving van deelstatelijke regelgeving bleef dezelfde. Dit is ook zonder meer noodzakelijk voor de uitoefening van de bevoegdheden van de deelstaten, die de schendingen van hun regelgeving strafbaar kunnen stellen en over een volle bevoegdheid beschikken met betrekking tot de bestuurlijke handhaving ervan. De deelstaat moet er daarbij op vertrouwen dat de politieoverheden de politie vanuit de loyaliteit tussen de onderscheiden overheden binnen het federale bestel voldoende tijd laat besteden aan de handhaving van regionale regelgeving.

Dit ontwerp regelt de handhaving van Vlaamse regelgeving, die overwegend te catalogeren is als (van het gemene recht te onderscheiden) bijzondere regelgeving. Dat het bijzondere bevoegdheden toekent aan bijzondere opsporingsambtenaren, naast de bevoegdheden die deze ambtenaren ontleen aan hun hoedanigheden van agent of officier van gerechtelijke politie, ligt voor de hand, te meer omdat laatstgenoemde bevoegdheden niet kunnen worden ingezet voor bestuurlijk toezicht en bestuurlijke opsporing. Evenmin mag het verbazen dat het in de mogelijkheid voorziet om de politie dezelfde bevoegdheden toe te kennen.

Tegelijkertijd hoedt het ontwerp zich ervoor om een gezagsverhouding te installeren tussen de politie en de Vlaamse deelstaat. Via het optionele artikel 97 kan de politie weliswaar van rechtswege met de hoedanigheid van toezichthouder (en de daarbij horende bijzondere bevoegdheden) worden bekleed, maar zij kan op basis van het ontwerp nooit gedwongen worden die bevoegdheden ook effectief uit te oefenen. Op grond van artikel 8, §2, eerste lid, 7°, kunnen de politiediensten personeelsleden als toezichthouder aanwijzen, maar zij zijn daartoe niet verplicht en kunnen deze aanwijzing ook op elk ogenblik ongedaan maken.

Het advies van de Raad van State noemt het ‘hoogst twijfelachtig dat voor de ontworpen regeling een beroep kan worden gedaan op de impliciete bevoegdheden’, maar gaat uit van de verkeerde premissen. Hoewel het advies elders onderkent dat de politie ‘bij het vervullen van hun opdrachten van bestuurlijke of gerechtelijke politie overeenkomstig de wet van 5 augustus 1992 mee in(staat) voor de handhaving van Vlaamse regelgeving’, hekelt het tegelijkertijd dat het ontwerp tot gevolg heeft dat de politiediensten worden belast met ‘het toezicht, zijnde een handeling die erop gericht is om de naleving van Vlaamse regelgeving te controleren’, wat als opdracht nochtans reeds in artikel 14 Wet Politieambt besloten ligt. Het advies verliest verder uit het oog dat de handhaving van bijzondere regelgeving vaak gebeurt met (aanvullende) bevoegdheden, die niet alleen aan bijzondere opsporingsambtenaren maar ook aan de politie worden verleend. Dat de politie behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid, staat los van dit gegeven, precies omwille van de algemene toezicht- en opsporingsopdracht van de politie, voor alle Vlaamse regelgeving, die op zijn beurt verbonden is aan het gegeven dat Vlaanderen vooralsnog niet bevoegd is een eigen politiedienst op te richten.

Zelfs een uitgebreid korps van bijzondere opsporingsambtenaren kan de rol van de politie niet zomaar vervangen. Beide zijn complementair aan elkaar, en noodzakelijk voor een doelmatige handhaving van bijzondere regelgeving, ongeacht of die van federale dan wel deelstatelijke oorsprong is.

In een materie die het federale niveau en de politie in het bijzonder traditioneel nauw aan het hart ligt, met name het wegverkeer, heeft de Federale Staat zelf het initiatief genomen om de politie bevoegd te maken voor de bestuurlijke opsporing van geregionaliseerde inbreuken, via een aanvulling van artikel 15 Wet Politieambt. Hoewel de bestuurlijke opsporing van geregionaliseerde inbreuken per definitie tot de bevoegdheid van de regio's behoort, is deze opdracht ingevoerd bij wet, en niet bij samenwerkingsakkoord. Omgekeerd moet het dan ook mogelijk zijn voor de regio's om, minstens op grond van de impliciete bevoegdheden, de politie eenzelfde bevoegdheid te verlenen wanneer dat zij dat noodzakelijk acht, uiteraard zonder zich het gezag over de politie toe te eigenen. Het oordeel of de betrokkenheid van de politie wenselijk is, komt daarbij toe aan de deelstaat, en impliceert meteen de noodzakelijkheid van de regeling, precies omdat de deelstaat niet bevoegd is een algemene politiedienst op te richten. Omdat de politie (binnen de marges van hogergenoemde loyaleiteit) vrij is deze bevoegdheden al dan niet uit te oefenen, is de impact marginaal, zeker wanneer zou blijken dat de Vlaamse regeling voor de instap in het KVVH reeds dergelijke bevoegdheid aan de politie toekende.

(...)

Concreet houdt dit in dat:

1° voor de toepassing van artikel 8, 5°, van het KVVH, dat behoort tot het standaardpakket van het KVVH, en de politie alleen de mogelijkheid geeft om bevoegde toezichthouders onder hun personeelsleden aan te duiden, zonder daartoe verplicht te zijn, geen bijkomende motivering in het licht van de impliciete bevoegdheden vereist is naar aanleiding van een concrete implementatie. Hetzelfde geldt voor de toepassing van artikel 8, 7°, van het KVVH, dat noodzakelijk de toestemming vereist van de betrokken bijzondere veldwachters;

2° voor de toepassing van artikel 97, dat behoort tot het optionele luik van het KVVH en waardoor het operationeel kader van de politie van rechtswege wordt aangeduid als toezichthouder, wel een aanvullende motivering wordt vereist, betrokken op de specifieke kenmerken van de inhoudelijke regelgeving. Waar relevant, wordt deze aanvullende motivering ook effectief gegeven in deze memorie.¹⁹ Deze aanvullende motivering moet worden samen gelezen met de algemene motivering, zoals hierboven herhaald.”²⁰

3.2.4. In zoverre volgens de aangehaalde parlementaire voorbereiding “geen bijkomende motivering in het licht van de impliciete bevoegdheden vereist is” voor het van toepassing verklaren van artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, kan die stelling niet worden gevolgd. Het gegeven dat de federale wetgever in met name de wet van 5 augustus 1992 ‘op het politieambt’ de politiediensten belast met opdrachten van bestuurlijke politie, verantwoordt het optreden van de decreetgever immers niet. Nog los van de vraag of de opdrachten van bestuurlijke politie vermeld in die wet zonder meer kunnen worden gelijkgesteld met “het toezicht op Vlaamse regelgeving”,²¹ moet worden vastgesteld dat vermits de organisatie

¹⁹ Voetnoot 22 van de aangehaalde parlementaire voorbereiding: Zie telkens de toelichting bij het lichten van optie 8 doorheen de tekst.

²⁰ *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1960/1, 17-19.

²¹ Uit de samenlezing van artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en artikel 8, § 1, eerste lid, van hetzelfde decreet vloeit voort dat de personeelsleden van de politiediensten en de bijzondere veldwachters die worden aangesteld als toezichthouders bevoegd zijn “voor het toezicht op Vlaamse regelgeving”.

van de politie een bevoegdheid van de federale overheid is, de federale wetgever ook vermog te bepalen of en in welke mate de politiediensten worden belast met opdrachten van bestuurlijke politie. Het is overigens die vaststelling die de federale wetgever ertoe heeft gebracht om, bij de overdracht aan de gewesten van de bevoegdheid voor het bepalen van administratieve (en strafrechtelijke) sancties in geval van niet-naleving van de politieregels voor het wegverkeer die werden geregionaliseerd, artikel 15 van de wet van 5 augustus 1992 ook van toepassing te maken op de door de gewesten administratief bestrafte inbreuken.²²

3.2.5. Er kan daarentegen wel rekening worden gehouden met het gegeven dat de federale wetgever de politiediensten belast met opdrachten van bestuurlijke politie, bij de beoordeling van de vraag of voor de ontworpen regeling is voldaan aan de voorwaarden om een beroep te kunnen doen op de impliciete bevoegdheden, en met name bij de beoordeling van de marginale weerslag op de bevoegdheid van de federale overheid: ook al zou het toezicht op de Vlaamse regelgeving niet zonder meer kunnen worden gelijkgesteld met de opdrachten van bestuurlijke politie vermeld in de wet van 5 augustus 1992, is het onmiskenbaar zo dat dat toezicht minstens aansluit bij die opdrachten en er ten dele mee overlapt.

Het voorgaande veronderstelt evenwel dat voor het van toepassing verklaren van artikel 8, § 2, eerste lid, 5° en 7°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving ook kan worden aangetoond dat is voldaan aan de overige voorwaarden om een beroep te kunnen doen op de impliciete bevoegdheden, en inzonderheid aan het noodzakelijkheidsvereiste. De memorie van toelichting bij het voorontwerp bevat te dien aanzien thans geen enkele verantwoording. Daarbij volstaat het ook niet te verwijzen naar de argumentatie in de memorie van toelichting bij wat het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving is geworden, die wordt overgenomen in de aangehaalde parlementaire voorbereiding van het decreet van 26 april 2024. Die argumentatie beperkt zich er in wezen toe vast te stellen dat “in federale als regionale regelgeving (...) de opsporing van bijzondere misdrijven en inbreuken veelal [wordt] georganiseerd als een stelsel waarin bijzondere opsporingsambtenaren en politie samen bevoegd zijn en mekaar aanvullen”, dat dit handhavingsmodel aansluit bij de artikelen 14 en 15 van de wet van 5 augustus 1992, en dat “de opdracht van de politie m.b.t. de handhaving van deelstatelijke regelgeving (...) zonder meer noodzakelijk [is] voor de uitoefening van de bevoegdheden van de deelstaten” die “er daarbij op [moeten kunnen] vertrouwen dat de politieoverheden de politie vanuit de loyaleit tussen de onderscheiden overheden binnen het federale bestel voldoende tijd laat besteden aan de handhaving van regionale regelgeving”.²³ Daarmee wordt echter nog niet aangetoond dat het *noodzakelijk* is voor de uitoefening van diens eigen bevoegdheden dat de decreetgever, naast hetgeen voortvloeit uit de federale regelgeving, in de mogelijkheid voorziet dat de personeelsleden van de politiediensten en de bijzondere veldwachters worden aangesteld als toezichthouder die bevoegd is voor het toezicht op de Vlaamse regelgeving.

Over de ruime draagwijdte van die toezichtsbevoegdheid: zie adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 414, opmerking 6.3.

²² Artikel 8 van de wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 78 van de Grondwet’. Zie *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 138-139 en nr. 5-2234/1, 3.

²³ *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 17-18.

Bijgevolg zal voor elk van de vier decreten waarop het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van toepassing wordt verklaard op overtuigende wijze die noodzaak moeten kunnen worden aangetoond.

3.2.6. In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt daarentegen wel een verantwoording gegeven voor het van toepassing verklaren van artikel 97 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, naar luid waarvan de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992, van rechtswege toezichthouder zijn, op de handhaving van het decreet van 24 januari 2003, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 en van de woningkwaliteitsbewaking vermeld in boek 3 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021.²⁴

Wat de handhaving van het decreet van 24 januari 2003 betreft, wordt in de memorie van toelichting dienaangaande het volgende gesteld:

“Het van rechtswege aanstellen van de politie als toezichthouders, zoals mogelijk gemaakt door het activeren van afdeling 8, is noodzakelijk vanuit het standpunt dat de politie vanuit controles op andere regelgeving regelmatig in aanraking komt met handelingen die strijdig zijn met het Topstukkendecreet. Omwille van de depenalisering van verschillende voorheen strafbare gedragingen, is het noodzakelijk dat de politie als toezichthouder wordt aangesteld zodat zij haar rol als vaststeller bij deze inbreuken kan verder zetten.”

Het van toepassing verklaren van artikel 97 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving op de handhaving van de woningkwaliteitsbewaking wordt als volgt verantwoord:

“In het huidige VCW-kader treden reguliere politieagenten reeds vaak op binnen de context van krotverhuur. Naast hun algemene opsporingsopdracht m.b.t. misdrijven, zijn de personeelsleden van politiediensten door de VCW nu reeds aangeduid als ‘bestuurlijk opsporingsagent’ in de zin van het oude KBH, met toegang tot bestuurlijke opsporingsrechten zoals het vaststellen van inbreuken in een verslag van vaststelling en de mogelijkheid tot bestuurlijke visitatie en (bestuurlijke) betreding bij heterdaad. Daarnaast kunnen zij overgaan tot verzegeling als bestuurlijke (beveiligings)maatregel. De leden van de reguliere politie fungeren m.a.w. nu reeds als toezichthouder in de zin van het KVH, aangezien ze kunnen bogen op dezelfde kernbevoegdheden. Om het status quo na de implementatie van het KVH te bewaren, is het noodzakelijk om reguliere politieagenten van rechtswege aan te stellen als KVH-toezichthouders door het lichten van afdeling 8. De aanstelling als toezichthouder van rechtswege geeft hen toegang tot de bestuurlijke toezicht- en opsporingsrechten van het KVH, naast de mogelijkheid tot het opleggen van beveiligingsmaatregelen. Zoals reeds in het algemeen werd gesteld in de Memorie van Toelichting bij het eerste algemeen implementatiedecreet van 26 april 2024 moet worden aangestipt dat wanneer de politie van rechtswege wordt aangesteld als toezichthouder en met de daarbij horende bijzondere bevoegdheden wordt bekleed, zij daarom niet gedwongen wordt die bevoegdheden ook effectief uit te oefenen. Zo kan een bestuurlijke beboetingsinstantie op basis van artikel 37 KVH weliswaar vragen aan een politieagent die van rechtswege is aangesteld als toezichthouder om een opsporingshandeling uit te voeren, maar is deze politieagent niet verplicht om daar ook op in te gaan.”

²⁴ Zie de artikelen 4, 20 en 40 van het voorontwerp.

Wat de handhaving van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 betreft, wordt in de memorie van toelichting het volgende gesteld:

“Het van rechtswege aanstellen van de politie als toezichthouders, zoals mogelijk gemaakt door het activeren van afdeling 8, is noodzakelijk vanuit de vaststelling dat de politie, en meer in het bijzonder de scheepvaartpolitie, als gevolg van controles op andere regelgeving regelmatig in aanraking komt met handelingen die strijdig zijn met het Scheepvaartdecreet en de daarbij horende uitvoeringsbesluiten. Daarbovenop komt het feit dat de Scheepvaartdecreet, naast een reeks misdrijven, ook een hele reeks inbreuken bevat. Het zou de handhaving van de inbreuken zeer sterk ondermijnen indien de scheepvaartpolitie bij controles louter de schendingen op het Scheepvaartdecreet die misdrijven uitmaken zouden kunnen vaststellen, en niet de inbreuken. Door de aanstelling van rechtswege kunnen leden van het operationeel kader van de politie standaard ook inbreuken op het Scheepvaartdecreet meenemen in hun processen-verbaal, wat onontbeerlijk is voor een efficiënte handhaving. Zoals reeds in het algemeen werd gesteld in de Memorie van Toelichting bij het eerste algemeen implementatiedecreet van 26 april 2024 moet verder worden aangestipt dat wanneer de politie van rechtswege wordt aangesteld als toezichthouder, en met de daarbij horende bijzondere bevoegdheden wordt bekleed, zij daarom niet gedwongen wordt die bevoegdheden ook effectief uit te oefenen. Er is dus slechts sprake van een marginale weerslag op de federale bevoegdheden ter zake.”

Vermits in het voorontwerp artikel 97 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van toepassing wordt verklaard op zeer specifieke regelgevingen, en vrij duidelijk is op welke inbreuken en misdrijven de aangewezen personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten toezicht houden,²⁵ zou kunnen worden aangenomen dat de weerslag van de ontworpen regeling op de bevoegdheid van de federale overheid eerder marginaal is. Dat is des te meer het geval nu in de aangehaalde memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat de van rechtswege aanstelling van personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten als toezichthouder, niet impliceert dat zij verplicht zijn die bevoegdheden effectief uit te oefenen.

De vraag rijst evenwel naar de noodzakelijkheid van de ontworpen regeling voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. De stellers van het voorontwerp lijken zich daarvoor vooral te beroepen op het gegeven dat de politiediensten in de uitoefening van hun functie kennis nemen van gedragingen die in strijd zijn met het decreet van 24 januari 2003, boek 3 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 en het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022. Die vaststelling verantwoordt evenwel op zich niet waarom het *noodzakelijk* is om de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten aan te stellen als toezichthouder. Voor zover die gedragingen strafrechtelijk worden gesanctioneerd,²⁶ moeten de politiediensten ze overeenkomstig artikel 15 van de wet van 5 augustus 1992 sowieso opsporen. Wat de gedragingen betreft die bestuurlijk worden gesanctioneerd,²⁷ rijst de vraag waarom de politiediensten als *toezichthouder* moeten worden aangesteld en waarom de verplichting waarin artikel 9, § 6, eerste lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving voorziet, om een afschrift te richten aan de bevoegde beboetingsinstantie van

²⁵ Vgl. adv. RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl. St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 415-416, opmerking 6.7.

²⁶ Zie de artikelen 22, 24 en 25bis van het decreet van 24 januari 2003, de artikelen 3.34 tot 3.36 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 en de artikelen 118 tot 129 van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022.

²⁷ Zie de artikelen 133 tot 137 van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022.

hun processen-verbaal waarin vaststellingen of inlichtingen met betrekking tot misdrijven zijn opgenomen, niet volstaat.²⁸

Bijgevolg zal voor elk van de drie decreten waarop artikel 97 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van toepassing wordt verklaard, op overtuigende wijze de noodzaak van de ontworpen regeling moeten kunnen worden aangetoond in het licht van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

3.3.1. Luidens het ontworpen artikel 1.8, § 2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 (artikel 20 van het voorontwerp) beschikken de wooninspecteurs voor de handhaving van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings, toezichthouder als vermeld in artikel 2, 30°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 en herstellinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het voormelde decreet. Het ontworpen vierde lid van dezelfde bepaling voegt hier aan toe dat contractuele personeelsleden kunnen worden aangesteld als officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings “als ze zijn beëdigd”.

In het verleden heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, herhaalde malen opgemerkt dat uit artikel 11, derde lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, naar luid waarvan de decreetgever de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie kan verlenen aan de “beëdigde ambtenaren van de Gemeenschaps- of Gewestregering of van instellingen die onder het gezag of het toezicht van de Gemeenschaps- of Gewestregering ressorteren”, voortvloeit dat behoudens toepassing van de impliciete bevoegdheden, de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie enkel kan worden toegekend aan statutaire personeelsleden, en niet aan contractuele personeelsleden.²⁹

3.3.2. Gevraagd om de ontworpen regeling te verantwoorden in het licht van het voorgaande, verklaarde de gemachtigde:

“Er moet ons inziens geen beroep gedaan worden op de impliciete bevoegdheden om onder de wooninspecteurs agenten of officieren van gerechtelijke politie (hierna: AGP of OGP) aan te wijzen.

Dat de bewoordingen ‘beëdigde ambtenaren’ slechts zouden kunnen duiden op ‘statutaire personeelsleden’ volgt niet uit de bijzondere wet, noch uit de memorie van toelichting hierbij. Beëdigd slaat op het feit dat deze persoon de eed moet afleggen om officier van de gerechtelijke politie te worden, niet op de eed van statutair ambtenaar (zie bijvoorbeeld het advies van de Raad van State nr. 25.969/2 van 26 mei 1997 bij het voorontwerp van decreet houdende toezicht en controle op de naleving van de wetgeving betreffende het tewerkstellingsbeleid, *Parl. St.* W.Parl. 1997-1998, nr. 319/1, 14, en het advies van de Raad van State nr. 30.316NR/4 bij het voorontwerp van decreet ‘relatif à la

²⁸ Onverminderd hetgeen de Raad van State in advies 72.624/3 heeft opgemerkt omtrent die bepaling: zie adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl.St.* Vl.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 419-421, opmerkingen 8.1 tot 8.6.

²⁹ Zie o.m. adv.RvS 60.119/3 van 18 oktober 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 23 december 2016 ‘houdende de totstandbrenging van De Werkvennootschap nv van publiek recht’, *Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 995/1, 91-92, opmerking 8; adv.RvS 64.535/3 van 10 januari 2019, *Parl.St.* Vl.Parl. 2018-19, nr. 1825/1, 380, opmerking 9.2; adv.RvS 69.478/3 van 20 juli 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, *Parl.St.* Vl.Parl. 2021-22, nr. 1007/1, 348-349, opmerking 3.6.3.2; adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl.St.* Vl.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 411, opmerking 5.2.

promotion de la santé dans la pratique sport, à l'introduction de dopage et à sa prévention en communauté française', *Parl. St. W.* Parl. 2000-2001, nr. 128/1).

Bijkomend wordt de term 'ambtenaar' in de Franstalige tekst van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen vertaald als 'agent', wat niet rechtstreeks gelijk staat aan ambtenaar, maar een bredere lading dekt. Het feit dat dit in de Nederlandstalige tekst wel zo is ingeschreven, lijkt eerder een gevolg van de gewoonlijke praktijk die ten tijde van de bijzondere wet bestond.

Uit het voorgaande volgt dat een wooninspecteur, die de facto OGP is, dus ook een contractueel personeelslid kan zijn.

Daarbij komt nog dat zelfs indien er alsnog beroep gedaan zou moeten worden op de impliciete bevoegdheden, quod non, in het specifieke geval van de wooninspecteur de voorwaarden voor het uitoefenen van deze impliciete bevoegdheden vervuld zijn.

De drie voorwaarden voor de uitoefening van de impliciete bevoegdheden zijn de volgende: de aangelegenheid moet zich lenen tot een gedifferentieerde regeling, er moet voldaan zijn aan de noodzakelijkheidsvereiste en er mag slechts een marginale weerslag zijn op de federale bevoegdheden. Wat betreft de gedifferentieerde regeling spreekt het voor zich dat het Vlaams Gewest een ander personeelsbeleid kan voeren op het vlak van statutarisatie van AGP en OGP dan de Federale Staat. Het spreekt verder voor zich dat er geen enkele weerslag is op de federale bevoegdheden wanneer het Vlaams Gewest een ander personeelsbeleid voert wat betreft de eigen personeelsleden. Wat betreft de noodzakelijkheid kan gewezen worden op het feit dat de functie van wooninspecteur een gezagsfunctie is volgens rij 27 van bijlage 4 van het Vlaams Personeelsstatuut (hierna: VPS). Dit betekent concreet dat wooninspecteurs in de regel statutaire personeelsleden zullen zijn. Het moet niettemin mogelijk blijven om wooninspecteurs ook als contractuele personeelsleden aan te stellen in tijden van nood. De materie waarin de wooninspecteur optreedt is dermate specialistisch dat er door de officieren van gerechtelijke politie van de politiediensten niet zelfstandig in wordt opgetreden. De wooninspecteur wordt steeds gecontacteerd om vaststellingen te doen. Het is dan ook noodzakelijk om steeds voldoende officieren van gerechtelijke politie binnen de Vlaamse Wooninspectie beschikbaar te hebben. Gelet op de keuze van de Vlaamse overheid om enkel contractuele personeelsleden te werven voor niet-gezagsfuncties, zou er anders niet snel gebruik gemaakt kunnen worden van contractuele personeelsleden die beschikken over de capaciteiten om OGP te worden wanneer dit nodig is in het kader van dienstnoodwendigheden (bv. plotse uitval) en wanneer wachten op nieuwe wervingen te lang duurt. Voor deze personeelsleden zal er achteraf een statutariseringstraject opgesteld worden. Artikel III.2 VPS voorziet dit ook."

3.3.3. Zonder uitspraak te moeten doen over de vraag of een beroep op de impliciete bevoegdheden nodig is,³⁰ kan worden aangenomen dat in dit geval sowieso is voldaan aan de voorwaarden hiertoe. Mede gelet op de vervanging van het beginsel van de statutaire tewerkstelling door het beginsel van de contractuele tewerkstelling in het Vlaams personeelsstatuut,³¹ waardoor

³⁰ Met de gemachtigde moet worden vastgesteld dat de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 30.316/VR/4 heeft geoordeeld dat artikel 11, derde lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 "ne s'oppose pas à ce que la qualité d'officier de police judiciaire soit accordée à des agents contractuels": adv.RvS 30.316/VR/4 van 16 oktober 2000 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 8 maart 2001 'relatif à la promotion de la santé dans la pratique du sport en Communauté française', *Parl.St. Fr.* Parl. 2000-01, nr. 128/1, 17.

³¹ Zie het besluit van de Vlaamse Regering van 29 maart 2024 'tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de modernisering van het hr-beleid, gezagsfuncties, top- en middenkader en loopbaanbeleid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2020 tot vaststelling van de regels voor het algemene personeelsbeleid in de diensten van de Vlaamse overheid, de Vlaamse openbare instellingen en de

het aantal statutaire personeelsleden noodzakelijkerwijs afneemt, kan de decreetgever van oordeel zijn dat het noodzakelijk is om in de mogelijkheid te voorzien dat ook contractuele personeelsleden worden aangesteld als officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings, teneinde zich ervan te verzekeren dat er te allen tijde iemand beschikbaar is om deze functie uit te oefenen, en derhalve de continuïteit van de openbare dienst te verzekeren. Er kan ook worden aangenomen dat de aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag op de federale bevoegdheid marginaal is vermits, zoals in de parlementaire voorbereiding van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving terecht wordt gesteld “de federale wetgever voor zijn eigen bijzondere regelgeving zelf regelmatig voorziet in de mogelijkheid om contractuele personeelsleden verbalisatiebevoegdheid te verlenen. Als voorbeeld kan worden verwezen naar de nucleaire inspecteurs, bedoeld in artikel 9 en 9bis van de wet van 15 april 1994 ‘betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle’, en de inspecteurs voedselveiligheid, bedoeld in artikel 11 van de wet van 24 januari 1977 ‘betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten’”.³² Bovendien blijkt uit het antwoord van de gemachtigde dat het optreden van contractuele personeelsleden die worden aangesteld als officier van gerechtelijke politie, beperkt zal zijn tot de gevallen waarin er geen statutair ambtenaar voorhanden is die de functie van wooninspecteur kan uitoefenen.

VORMVEREISTEN

4.1. Het voorontwerp bevat een regeling voor de verwerking van persoonsgegevens in zoverre het bepalingen van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van toepassing verklaart die hierop betrekking hebben³³ en het de regeling van de verwerking van persoonsgegevens in het decreet van 24 januari 2003, het KLIP-decreet van 14 maart 2008, de Vlaamse Codex Wonen van 2021 en het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 hieraan aanpast.³⁴

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft op 13 januari 2026 advies verstrekt over het voorontwerp.

Uit de memorie van toelichting bij het voorontwerp blijkt evenwel dat een aantal bepalingen van het voorontwerp “de verwerking van persoonsgegevens, inclusief strafrechtelijke gegevens impliceren”. Derhalve rijst de vraag of niet uitsluitend de algemene verordening

strategische adviesraad SERV en voor het specifieke personeelsbeleid in de diensten van de Vlaamse overheid en van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2015 tot regeling van de delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de hoofden van de departementen en van de intern verzelfstandigde agentschappen, en tot opheffing van het ministerieel besluit van 14 mei 2008 houdende de vaststelling van de bijkomende of specifieke opdrachten bij de diensten van de Vlaamse overheid’.

³² *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 20.

³³ Zie o.m. de artikelen 5, 6, 78, 80, 82 en 84 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving.

³⁴ Zie de artikelen 6, 30 en 39 van het voorontwerp.

gegevensbescherming³⁵ van toepassing is, maar ook richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad’. Luidens artikel 2, lid 1, ervan is die richtlijn van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de doeleinden van artikel 1, lid 1, namelijk “de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid”. Blijkens artikel 3, punt 7), van die richtlijn moet onder “bevoegde autoriteit” worden verstaan:

“a) iedere overheidsinstantie die bevoegd is voor de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid; of

b) ieder ander orgaan dat of iedere andere entiteit die krachtens het lidstatelijke recht is gemachtigd openbaar gezag en openbare bevoegdheden uit te oefenen met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid;”.

Artikel 28, lid 2, van richtlijn (EU) 2016/680, waarin de voorafgaande raadpleging van de toezichthoudende autoriteit wordt geregeld, luidt:

“De lidstaten voorzien erin dat de toezichthoudende autoriteit wordt geraadpleegd bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.”

4.2. Gevraagd of in het licht hiervan het voorontwerp ook niet voor advies moet worden voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, verklaarde de gemachtigde:

“Het voorontwerp voorziet niet in de verwerking van persoonsgegevens in de zin van Richtlijn (EU) 2016/680 (hierna: Politierichtlijn). Over een gelijkaardige vraag werd eerder standpunt ingenomen door de VTC. De VTC stelt in haar advies dat de Politierichtlijn door de federale wetgever omgezet werd door Titel 2 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna: WVG). Artikel 27 WVG stelt het toepassingsgebied van de omzetting (en dus de Politierichtlijn zelf wat betreft België) vast: *‘Deze titel is van toepassing op de verwerkingen van persoonsgegevens door de bevoegde overheden met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid’*. De verwerking van persoonsgegevens georganiseerd door het voorontwerp valt buiten dit toepassingsgebied gelet op de definitie van ‘bevoegde overheid’ in artikel 26, 7° WVG. Het standpunt van de VTC werd mee gepubliceerd bij de definitieve goedkeuring van het besluit van de Vlaamse

³⁵ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

Regering van 26 september 2025 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2023 over de digitalisering van de handhaving van diverse Vlaamse regelgeving.³⁶

4.3. De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (hierna: VTC) stelt in haar advies, waarnaar de gemachtigde in zijn antwoord verwijst,³⁷ vast dat titel 2 van de wet van 30 juli 2018 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens’, die voorziet in de omzetting van richtlijn (EU) 2016/680, “een enge invulling” heeft gegeven aan het begrip “bevoegde overheden” waarop die titel van toepassing is, op grond van de overweging dat richtlijn (EU) 2016/680 enkel van toepassing is op “de diensten die uitsluitend en voornamelijk bevoegdheden inzake onderzoek en opsporing van strafbare feiten hebben, te weten traditioneel de politiediensten en de rechterlijke orde die zeer specifieke opdrachten hebben”³⁸ en dat in de memorie van toelichting bij die wet werd gesteld dat “[a]ndere administratieve overheden, ook indien zij bevoegd zijn tot controle, inspectie of vervolging van bepaalde strafbare feiten, (...) niet als bevoegde overheden in de zin van deze titel [worden] beschouwd”.³⁹ Ofschoon de VTC vaststelt dat de Vlaamse decreetgever die interpretatie is bijgetreden en heeft aangenomen dat andere diensten dan diegene vermeld in titel 2 van de wet van 30 juli 2018 onder de algemene verordening gegevensbescherming vallen, stelt ze de vraag of die interpretatie tot een correcte omzetting van richtlijn (EU) 2016/680 heeft geleid, waarbij ze verwijst naar het arrest van het Hof van Justitie van 30 april 2024 in de zaak C-470/21.⁴⁰

4.4. Ten aanzien van de Franse *Haute Autorité pour la diffusion des œuvres et la protection des droits sur Internet* (hierna: Hadopi), die onder meer als taak heeft werken en voorwerpen waarop auteursrechten of naburige rechten rusten, te beschermen tegen inbreuken op die rechten die worden gepleegd op elektronische-communicatienetwerken voor de levering van online communicatiediensten aan het publiek, oordeelde het Hof van Justitie in dat arrest dat “voor de verwerking van persoonsgegevens door een overheidsinstantie, zoals de verwerking door Hadopi in het kader van de graduated response-procedure, de specifieke regels ter bescherming van die gegevens gelden waarin is voorzien in richtlijn 2016/680, die volgens artikel 1 ervan tot doel heeft de regels vast te stellen betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid” en dat “[e]en dergelijke gegevensverwerking door Hadopi (...) daarentegen niet [valt] binnen de werkingssfeer” van de algemene verordening gegevensbescherming.⁴¹ Het Hof kwam tot dat besluit op grond van volgende overweging:

³⁶ Voetnoot 1 van het aangehaalde antwoord van de gemachtigde: VR 2025 2609 DOC.0881/5.

³⁷ Zie document VR 2025 2609 DOC.0881/5, beschikbaar op <http://vlaanderen.be> > Vlaamse Regering > Beslissingen van de Vlaamse Regering > Implementatie Kaderdecreet Vlaamse Handhaving wijziging besluit digitalisering van de handhaving van diverse Vlaamse regelgeving (Handhavingsplatform).

³⁸ Zie *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3126/1, 7.

³⁹ *Ibidem*, 62.

⁴⁰ HvJ 30 april 2024, C-470/21, *La Quadrature du Net e.a.*, ECLI:EU:C:2024:370.

⁴¹ *Ibidem*, punten 157 en 160.

“*In casu* beschikt Hadopi krachtens het toepasselijke nationale recht niet over eigen beslissingsbevoegdheden, maar wanneer zij in het kader van de graduated response-procedure persoonsgegevens verwerkt en maatregelen vaststelt zoals een aanbeveling of een kennisgeving aan de betrokkene dat wegens de betrokken feiten strafvervolgning kan worden ingesteld, moet zij worden aangemerkt als een ‘overheidsinstantie’ in de zin van artikel 3 van richtlijn 2016/680, die betrokken is bij de voorkoming en de opsporing van strafbare feiten, te weten grove nalatigheid of namaak, en valt zij dus overeenkomstig artikel 1 van die richtlijn binnen de werkingssfeer ervan.”⁴²

In die zaak had de Franse Regering overigens opgemerkt dat “de door Hadopi vastgestelde maatregelen ter uitvoering van de graduated response-procedure ‘een pre-strafrechtelijk karakter hebben dat rechtstreeks verband houdt met de gerechtelijke procedure’, zodat het door Hadopi ingevoerde systeem voor het beheer van maatregelen ter bescherming van werken op het internet onderworpen is aan de bepalingen ter omzetting van richtlijn 2016/680 in nationaal recht”.⁴³

4.5. Uit het voormelde arrest kan niet worden afgeleid dat elke overheidsinstantie die belast is met (bestuurlijk) toezicht en handhaving kan worden beschouwd als een bevoegde autoriteit in de zin van artikel 3, punt 7, van richtlijn (EU) 2016/680, zodat de regeling van de verwerking van persoonsgegevens door dergelijke overheidsinstanties niet noodzakelijk als een regeling in de zin van artikel 28, lid 2, van die richtlijn moet worden beschouwd.

Anders lijkt het evenwel te zijn wanneer de door een overheidsinstantie in het kader van het bestuurlijk toezicht en handhaving gestelde maatregelen rechtstreeks verband houden met “de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten”. Te dien aanzien moet worden vastgesteld dat overeenkomstig artikel 8, § 1, eerste lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving de toezichthouder bevoegd is, niet alleen voor het toezicht op Vlaamse regelgeving, maar ook voor *de opsporing van misdrijven* (en inbreuken), waarbij onder “misdrijf” gedragingen moeten worden verstaan die op grond van Vlaamse regelgeving met straffen (en derhalve niet uitsluitend met bestuurlijke sancties) kunnen worden gesanctioneerd.⁴⁴ Bij de opsporing van misdrijven handelt de toezichthouder in de hoedanigheid van agent van gerechtelijke politie, officier van gerechtelijke politie, of officier van gerechtelijke politie-hulpofficier van de procureur des Konings.⁴⁵ Uit artikel 9, § 1, eerste lid, 1°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving vloeit voort dat als toezichthouders naar aanleiding van de vaststelling van een onregelmatigheid redelijkerwijze kunnen vermoeden dat een *misdrijf*, inbreuk of normschending in de zin van de Vlaamse regelgeving waarop zij toezicht houden, is gepleegd, zij het opsporingsonderzoek van de vermoede *misdrijven* of inbreuken kunnen beginnen als zij daarvoor bevoegd zijn. In dat geval beschikken de toezichthouders, naast de bevoegdheden die ze rechtstreeks ontleen aan de hoedanigheden van agent of van officier van gerechtelijke politie, of van officier van gerechtelijke politie-hulpofficier van de procureur des Konings, over de

⁴² *Ibidem*, punt 158.

⁴³ *Ibidem*, punt 159.

⁴⁴ Zie de definities van de begrippen “inbreuk” en “misdrijf” in artikel 2, 17° en 19°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving.

⁴⁵ Artikel 8, § 1, derde lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving.

toezichtrechten vermeld in afdeling 2 van hoofdstuk 2 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en de bevoegdheden, vermeld in afdeling 3 van hoofdstuk 2 van dat decreet.⁴⁶ In die omstandigheden lijkt er wel gewag te kunnen worden gemaakt van een rechtstreeks verband tussen de door de toezichthouder gestelde maatregelen en “de opsporing (...) van strafbare feiten”, zodat op de verwerking van persoonsgegevens door toezichthouders die instaan voor de opsporing van misdrijven richtlijn (EU) 2016/680 van toepassing lijkt.

4.6. Luidens artikel 28, lid 2, van richtlijn (EU) 2016/680 voorzien de lidstaten erin dat de toezichthoudende autoriteit wordt geraadpleegd bij het opstellen van een voorstel van een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel of van een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking van persoonsgegevens die binnen het toepassingsgebied van deze richtlijn valt.

Te dien aanzien moet worden vastgesteld dat tot op heden enkel de federale wetgever richtlijn (EU) 2016/680 heeft omgezet. De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest hebben die richtlijn niet omgezet. Los van de vraag of, gelet op opmerking 4.5, ze dat niet alsnog moeten doen, moet worden vastgesteld dat dit hen er niet van ontslaat het voormelde artikel 28, lid 2, van richtlijn (EU) 2016/680 in acht te nemen, vermits die bepaling is gericht tot “[d]e lidstaten”, en derhalve ook tot de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

In arrest nr. 26/2023 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat “de gemeenschappen en de gewesten, ieder wat hem betreft, bevoegd [zijn] om een toezichthoudende instantie op te richten die belast is met het toezicht op de naleving van zowel de algemene federale regelgeving die als minimumregeling geldt in de aan gemeenschappen en de gewesten toegewezen aangelegenheden, als het toezicht op de naleving van de specifieke en aanvullende regels die zij uitvaardigen voor de verwerking van persoonsgegevens in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn”. Het Hof voegde daar aan toe dat “[b]ij gebreke daaraan (...) dat toezicht [wordt] uitgeoefend door de federale Gegevensbeschermingsautoriteit opgericht bij de Kamer van volksvertegenwoordigers bij artikel 3 van de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’.”⁴⁷

De VTC werd in artikel 10/4, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2008 ‘betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer’ evenwel slechts aangewezen voor het verstrekken van adviezen in het licht van de algemene verordening gegevensbescherming, niet van richtlijn (EU) 2016/680. Op grond van artikel 4, § 2, tweede lid, van de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’ is de Gegevensbeschermingsautoriteit residuair bevoegd om advies uit te brengen over ontwerpen die betrekking hebben op de verwerking van de persoonsgegevens die onder het toepassingsgebied van richtlijn (EU) 2016/680

⁴⁶ Zie artikel 20, § 1, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving.

⁴⁷ GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.30.3.

vallen en waarvoor geen andere toezichthouder is aangewezen, zoals het geval is voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.⁴⁸

4.7. In zoverre artikel 4, § 2, tweede lid, van de wet van 3 december 2017 strekt tot omzetting van het voormelde artikel 28, lid 2, van richtlijn (EU) 2016/680, moet die bepaling worden gelezen in samenhang met de bepalingen van titel 2 van de wet van 30 juli 2018 die, zoals vermeld, die richtlijn omzetten. Uit de “enge invulling” – dixit de VTC – die in artikel 26, 7°, van de laatstvermelde wet wordt gegeven aan het begrip “bevoegde overheden” waarop die titel van toepassing is, blijkt dat de wetgever van oordeel was dat richtlijn (EU) 2016/680 enkel van toepassing is op, in wezen, de politiediensten en de rechterlijke orde, die zeer specifieke opdrachten hebben.

Ofschoon vragen kunnen worden gesteld bij die interpretatie (opmerkingen 4.4 en 4.5), vloeit hieruit voort dat de adviesverplichting waarin artikel 4, § 2, tweede lid, van de wet van 3 december 2017 voorziet, wat richtlijn (EU) 2016/680 betreft enkel geldt voor ontwerpen die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens door de in artikel 26, 7°, van de wet van 30 juli 2018 vermelde overheden met het oog op de doeleinden vermeld in artikel 1, lid 1, van die richtlijn, namelijk de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid.

4.8. Artikel 26, 7°, a), van de wet van 30 juli 2018 vermeldt als één van de bevoegde overheden voor de toepassing van titel 2 van die wet “de politiediensten in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie gestructureerd op twee niveaus”, namelijk de federale politie en de korpsen van de lokale politie.

Uit wat voorafgaat (opmerkingen 3.2.1 tot 3.2.6) blijkt dat de ontworpen regeling ook betrekking heeft op de politiediensten die, in zoverre zij als toezichthouder (kunnen) worden aangewezen, bevoegd zijn voor de opsporing van misdrijven die op grond van Vlaamse regelgeving met straffen kunnen worden gesanctioneerd en die het opsporingsonderzoek van de vermoede *misdrijven* of inbreuken kunnen beginnen als zij daarvoor bevoegd zijn. In zoverre de verwerking van persoonsgegevens wordt geregeld die hiermee gepaard gaat, heeft de ontworpen regeling wel degelijk betrekking op de verwerking van persoonsgegevens door een in artikel 26, 7°, van de wet van 30 juli 2018 vermelde overheid met het oog op de doeleinden vermeld in artikel 1, lid 1, van richtlijn (EU) 2016/680.

Het voorgaande geldt ook in zoverre de ontworpen regeling artikel 9, § 6, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van toepassing verklaart, naar luid waarvan de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet van 5 augustus 1992 de bevoegde beboetingsinstantie een afschrift bezorgen van hun processen-verbaal waarin vaststellingen of inlichtingen met betrekking tot *misdrijven* zijn opgenomen. Onverminderd hetgeen de Raad van State, afdeling Wetgeving, in

⁴⁸ Het Controleorgaan op de politionele informatie bedoeld in artikel 71 en titel 7 van de wet van 30 juli 2018 is niet bevoegd, gelet op de afbakening van de overheden ten aanzien van dewelke het orgaan het toezicht uitoefent (artikelen 59, § 1, tweede lid, en 71, § 1, derde lid, van die wet).

advies 72.624/3 heeft opgemerkt omtrent die bepaling,⁴⁹ wordt aldus een verwerking van persoonsgegevens geregeld door een in artikel 26, 7°, van de wet van 30 juli 2018 vermelde overheid die, vermits de betrokken vaststellingen of inlichtingen betrekking hebben op misdrijven, gebeurt met het oog op “de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid”.

Derhalve moet het voorontwerp in de hiervoor aangegeven mate ook voor advies aan de Gegevensbeschermingsautoriteit worden voorgelegd.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van dat advies nog wijzigingen zou ondergaan,⁵⁰ moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKING

5. In verschillende ontworpen bepalingen⁵¹ worden, in afwijking van de artikelen 36, 38 en 52 van het nieuwe Strafwetboek, hogere bedragen bepaald voor de maximale geldboete voor de betrokken misdrijven. Er wordt echter niet in elk van die ontworpen bepalingen verduidelijkt van welk lid van die artikelen van het nieuwe Strafwetboek wordt afgeweken.

Gevraagd om dit voor elk van de ontworpen bepalingen te verduidelijken, antwoordde de gemachtigde als volgt:

Wat betreft artikel 9, 2°, van het voorontwerp:⁵²

“Met deze bepaling wordt gegarandeerd dat er, net zoals vandaag het geval is, steeds een voldoende hoge geldboete opgelegd kan worden. Wanneer een straf van niveau 2 (of niveau 3 indien er verzwarende bestanddelen aanwezig zijn) uitgesproken wordt, wordt dit opgevangen door de afwijkende bedragen van de bijkomende geldboete (aangezien het om de bijkomende geldboete in meerdere niveaus gaat, is het wenselijk, gelet op de leesbaarheid, om naar artikel 52 in diens geheel te verwijzen). Wanneer, via de toepassing van verzachtende omstandigheden, een straf van niveau 1 uitgesproken wordt, wordt dit opgevangen door de afwijkende bedragen van de geldboete als hoofdstraf voor zowel

⁴⁹ Adv.RvS 72.624/3 van 28 februari 2023, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1724/1, 419-421, opmerkingen 8.1 tot 8.6.

⁵⁰ Namelijk andere wijzigingen dan deze waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of dan deze die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

⁵¹ Ontworpen artikel 24, § 1, tweede lid, en § 2, tweede lid, van het decreet van 24 januari 2003 (artikel 9, 2° en 5°, van het voorontwerp); ontworpen artikel 17, tweede lid, van het KLIP-decreet van 14 maart 2008 (artikel 17, 2°, van het voorontwerp); ontworpen artikelen 3.34, tweede lid, 3.35, tweede lid, en 3.36, tweede lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 (artikelen 26, 2°, 27, 2°, en 28, 2°, van het voorontwerp); ontworpen artikelen 118, § 1, tweede lid, 119, § 1, tweede lid, en 120, § 3, derde lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 (artikelen 49, 50 en 52 van het voorontwerp); ontworpen artikelen 103, eerste lid, en 104, eerste lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving (artikelen 77 en 78, 1°, van het voorontwerp).

⁵² “In afwijking van artikel 36, artikel 38, negende lid, en artikel 52 van het Strafwetboek bedraagt de maximale geldboete altijd 800.000 euro voor het misdrijf, vermeld in het eerste lid.”

natuurlijke personen als rechtspersonen. Aldus kan er bij artikel 36 meer specifiek verwezen worden naar het negende lid, waar de boetevork voor niveau 1 vermeld staat.”

Wat betreft artikel 9, 5°, van het voorontwerp:⁵³

“Ervan uitgaand dat de vraag gesteld wordt over artikel 9, 5° geldt hier dezelfde redenering. Aldus kan er bij artikel 36 meer specifiek verwezen worden naar het negende lid, waar de boetevork voor niveau 1 vermeld staat.”

Wat betreft artikel 17, 2°, van het voorontwerp:⁵⁴

“Gelet op het feit dat de bepaling louter een verwijzing naar niveau 1 omvat, kan er verwezen worden naar artikel 36, negende lid en artikel 38, negende lid, nSw. die beide de boetevorken voor niveau 1 bevatten.”

Wat betreft de artikelen 26, 2°, 27, 2°, en 28, 2°, van het voorontwerp:⁵⁵

“Het klopt dat er in de drie artikelen verwezen wordt naar artikel 36, negende lid, artikel 38, negende lid en artikel 52 (volledig) nSw. Het is namelijk telkens de bedoeling om te garanderen dat er, net zoals vandaag het geval is, steeds een voldoende hoge geldboete opgelegd kan worden (in tegenstelling tot de relatief lage bedragen in het nSw. ten opzichte van de huidige bedragen). Wanneer een straf van niveau 2 of 3 uitgesproken wordt, wordt dit opgevangen door de afwijkende bedragen van de bijkomende geldboete (aangezien het om de bijkomende geldboete in meerdere niveaus gaat, is het wenselijk, gelet op de leesbaarheid, om naar artikel 52 in diens geheel te verwijzen). Wanneer er een straf van niveau 1 uitgesproken wordt, wordt dit opgevangen door de afwijkende bedragen van de geldboete als hoofdstraf voor zowel natuurlijke personen als rechtspersonen. Het is dus enkel noodzakelijk af te wijken van het negende lid van artikel 36 en artikel 38 nSw. gezien deze leden de geldboetes als hoofdstraf in niveau 1 regelen. Het is niet de bedoeling om de bedragen van de geldboetes die als hoofdstraf aan rechtspersonen opgelegd kunnen worden in niveau 2 of niveau 3 te wijzigen, noch om voor natuurlijke personen in niveau 2 of 3 een geldboete als nieuwe hoofdstraf in te voeren gezien dit laatste tegen het opzet van het nSw. (waarbij de geldboete als hoofdstraf louter in niveau 1 kan worden opgelegd) lijkt in te gaan.”

Wat betreft artikel 49 van het voorontwerp:⁵⁶

“Voor wat betreft artikel 118 kan er verwezen worden naar artikel 36, negende lid en artikel 38, negende lid, nSw. volgens dezelfde redenering als bij ontworpen artikel 17 van het voorontwerp.”

⁵³ “In afwijking van artikel 36, artikel 38, negende lid, en artikel 52 van het Strafwetboek bedraagt de maximale geldboete altijd 1.600.000 euro.”

⁵⁴ “In afwijking van artikel 36 en 38 van het Strafwetboek bedraagt de maximale geldboete 800.000 euro voor de misdrijven, vermeld in het eerste lid.”

⁵⁵ “In afwijking van artikel 36, negende lid, artikel 38, negende lid, en artikel 52 van het Strafwetboek bedraagt de maximale geldboete altijd 200.000 euro voor het misdrijf, vermeld in het eerste lid.”

“In afwijking van artikel 36, negende lid, artikel 38, negende lid, en artikel 52 van het Strafwetboek bedraagt de maximale geldboete altijd 200.000 euro voor het misdrijf, vermeld in het eerste lid.”

“In afwijking van artikel 36, negende lid, artikel 38, negende lid, en artikel 52 van het Strafwetboek bedraagt de maximale geldboete altijd 800.000 euro voor het misdrijf, vermeld in het eerste lid.”

⁵⁶ “In afwijking van artikel 36 en 38 van het Strafwetboek bedraagt de maximale geldboete altijd 100.000 euro voor de misdrijven, vermeld in het eerste lid.”

Wat betreft artikel 50 van het voorontwerp:⁵⁷

“Voor wat betreft artikel 119 kan er verwezen worden naar artikel 36, negende lid, artikel 38, negende lid en artikel 52 (volledig) nSw., volgens dezelfde redenering als bij ontworpen artikel 9 van het voorontwerp.”

Wat betreft artikel 52 van het voorontwerp:⁵⁸

“Er kan verwezen worden naar artikel 36, negende lid nSw. voor wat betreft het aanpassen van de boetevork voor natuurlijke personen in niveau 1 na aanneming van verzachtende omstandigheden, en artikel 52 (volledig) nSw. voor het aanpassen van de boetevork voor de bijkomende geldboete in elk strafniveau.”

Wat betreft artikel 77 van het voorontwerp:

“Voor wat betreft ontworpen artikel 103 KVH kan er verwezen worden naar artikel 36, negende lid, artikel 38, negende lid en artikel 52 (volledig) nSw., volgens dezelfde redenering als bij ontworpen artikel 9 van het voorontwerp.”

Wat betreft artikel 78, 1°, van het voorontwerp:

“Voor wat betreft ontworpen artikel 104 KVH kan er verwezen worden naar artikel 36, negende lid en artikel 38, negende lid, nSw. volgens dezelfde redenering als bij ontworpen artikel 17 van het voorontwerp.”

Hiermee kan worden ingestemd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 14

6. De inleidende zin van artikel 14 van het voorontwerp luidt:

“In artikel 5, §2, tweede lid, van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht, ingevoegd bij het decreet van 22 maart 2024, wordt punt 8°septies vervangen door wat volgt:”.

Het is echter punt 8°septies (en niet het tweede lid van artikel 5, § 2, zelf) dat bij het decreet van 22 maart 2024 werd ingevoegd in artikel 5, § 2, tweede lid. De inleidende zin moet dan ook als volgt worden herschreven:

“In artikel 5, §2, tweede lid, van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht, laatst gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2024, wordt punt 8°septies vervangen door wat volgt:”.

⁵⁷ “In afwijking van artikel 36, artikel 38, negende lid, en artikel 52 van het Strafwetboek bedraagt de maximale geldboete altijd 400.000 euro voor de misdrijven, vermeld in het eerste lid.”

⁵⁸ “In afwijking van artikel 36 en 52 van het Strafwetboek bedraagt de maximale geldboete altijd 40.000 euro voor de misdrijven, vermeld in het eerste en tweede lid.”

Artikel 20

7. Luidens het ontworpen artikel 1.8, § 2, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 beschikken de wooninspecteurs voor de handhaving van dit decreet over de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings, toezichthouder als vermeld in artikel 2, 30°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 en herstellinstantie als vermeld in artikel 2, 15°, van het voormelde decreet. In hun hoedanigheid van toezichthouder beschikken ze over de bevoegdheid, vermeld in artikel 22 van het voormelde decreet.

Door de wooninspecteurs zelf die hoedanigheid te geven, wijkt de ontworpen bepaling af van artikel 8, § 1, tweede lid, en § 2, eerste lid, 1°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving waaruit voortvloeit dat de Vlaamse Regering de personen aanwijst als toezichthouder en hen de hoedanigheid verleent van officier van gerechtelijke politie, of van officier van gerechtelijke politie-hulpofficier van de procureur des Konings. In de memorie van toelichting wordt dit als volgt verantwoord:

“Voor de wooninspecteurs wordt een van rechtswege toekenning van de hoedanigheden van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings en toezichthouder die bestuurlijke visitatie kan doen, voorzien. Hierdoor wordt zo goed mogelijk aangesloten bij de huidige situatie. Het regelen van de aanstellingsprocedure en het bepalen van bijkomende voorwaarden wordt gedelegeerd naar de Vlaamse Regering.”

Te dien aanzien moet worden opgemerkt dat in het ontworpen artikel 1.8, § 2, tweede en derde lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 de Vlaamse Regering weliswaar wordt gemachtigd om de wooninspecteurs aan te wijzen en om opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden te bepalen waaraan de wooninspecteurs moeten voldoen, maar niet om de aanstellingsprocedure te bepalen.

Voorts rijst de vraag naar de draagwijdte van de toevoeging dat de betrokken wooninspecteurs in hun hoedanigheid van toezichthouder beschikken over de bevoegdheid vermeld in artikel 22 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving. Luidens artikel 20, § 1, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving beschikken de toezichthouders, naast de bevoegdheden die de toezichthouders rechtstreeks ontleen aan de hoedanigheden vermeld in artikel 8, § 1, derde lid, van dat decreet, voor het opsporingsonderzoek over de toezichtrechten vermeld in afdeling 2, en de bevoegdheden, vermeld in afdeling 3, van hoofdstuk 2, en dus ook over de bevoegdheid vermeld in artikel 22. Op het eerste gezicht lijkt de precisering in het ontworpen artikel 1.8, § 2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 dan ook overbodig, tenzij het de bedoeling zou zijn dat de wooninspecteurs ook in het kader van het toezicht over de bevoegdheid vermeld in artikel 22 beschikken. Indien dat de bedoeling zou zijn, moet dat minstens in de memorie van toelichting worden gepreciseerd.

Artikel 32

8. In artikel 32 van het voorontwerp moet worden verwezen naar het decreet van 21 april 2023 (niet: 2024).

Artikelen 37 en 38

9. Gelet op de wijzigingen waarin de artikelen 37 en 38 van het voorontwerp voorzien, wordt in titel 4 ('Verzegeling') van deel 9 van boek 3 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 enkel nog de gedwongen uitzetting geregeld. Het strekt tot aanbeveling het opschrift van die titel hieraan aan te passen.

Artikel 54

10. In de inleidende zin van artikel 54 van het voorontwerp moet de verwijzing naar de wijziging bij de decreten van 22 december 2023 en 19 april 2024 worden geschrapt. Titel 6, hoofdstuk 3, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 werd immers niet gewijzigd bij decreten van die data.

Artikel 58

11. In de inleidende zin van artikel 58 van het voorontwerp moet worden verwezen naar artikel 57 (in plaats van "artikel 55").

Artikel 66

12. Luidens het ontworpen artikel 44, § 3, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving beslist de beboetingsinstantie "binnen negentig dagen na de kennisgeving, vermeld in paragraaf 2, eerste lid".

In de memorie van toelichting wordt die bepaling als volgt verantwoord:

"In artikel 41 van het KVH staat reeds een ordetermijn van honderdtachtig dagen (na kennisgeving aan de vervolgte persoon van de beslissing tot vervolging) voor de beboetingsinstantie om een sanctiebeslissing te nemen in de gewone sanctieprocedure, zoals bedoeld in artikel 40 e.v. KVH. Momenteel ontbreekt er een dergelijke termijn in de vereenvoudigde sanctieprocedure, zoals bedoeld in artikel 43 e.v. KVH. Daarom wordt nu ook in deze procedure een ordetermijn voor de beboetingsinstantie ingevoerd. Gezien vervolgingen in deze procedure uit hun aard een beperktere omvang hebben, is het gepast om een kortere termijn te voorzien. Er werd gekozen voor negentig dagen opdat de beboetingsinstantie toch nog voldoende tijd heeft een afdoende gemotiveerde beslissing te kunnen nemen binnen de termijn."

In artikel 41 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving wordt de gewone bestuurlijke sanctieprocedure geregeld. Luidens het eerste lid van die bepaling beslist de

beboetingsinstantie “binnen honderdtachtig dagen na de kennisgeving, vermeld in artikel 40, §1”, zijnde de kennisgeving waarbij de beboetingsinstantie de vervolgte persoon en, in voorkomend geval, de onderneming, vermeld in artikel 27, § 3, met een beveiligde zending op de hoogte brengt van de bestuurlijke *vervolg*ing.

In de vereenvoudigde bestuurlijke sanctieprocedure die wordt geregeld in artikel 44 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving is er evenwel geen dergelijke kennisgeving. Luidens paragraaf 1, eerste lid, van die bepaling legt de beboetingsinstantie aan de overtreder, en, in voorkomend geval, de onderneming, vermeld in artikel 27, § 3, een bestuurlijke geldboete op op basis van het bestuurlijk sanctiedossier, zonder hen voorafgaandelijk in de gelegenheid te stellen een verweer te voeren. Overeenkomstig artikel 44, § 2, eerste lid, worden de overtreder, en, in voorkomend geval, de onderneming, vermeld in artikel 27, § 3, met een beveiligde zending op de hoogte gebracht van de *beslissing* van de beboetingsinstantie om een bestuurlijke geldboete op te leggen. De verwijzing in het ontworpen artikel 44, § 3, naar artikel 44, § 2, eerste lid, is dan ook zinledig vermits ze ertoe leidt dat de ordetermin waar in de beboetingsinstantie moet beslissen zou aanvangen op het ogenblik dat ze die beslissing meedeelt aan de betrokkenen.

Behoudens indien een ander nuttig aanvangspunt voor die termijn kan worden bepaald, moet artikel 66 van het voorontwerp worden weggelaten.

Artikel 74

13. In de inleidende zin van artikel 74 van het voorontwerp moet worden vermeld dat artikel 83, § 6, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving werd gewijzigd bij het programmadecreet van 19 december 2025 ‘bij de begroting 2026’.

Artikel 79

14.1. Luidens artikel 79, eerste lid, van het voorontwerp treedt het aan te nemen decreet in werking op 8 september 2026, met uitzondering van de artikelen 2 tot 13, die in werking treden op 1 januari 2028 en de artikelen 52 en 55, 1°, die in werking treden twee jaar na de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad. De Vlaamse Regering wordt in het tweede lid van die bepaling gemachtigd om voor elkeen de datum van inwerkingtreding vast te stellen die voorafgaat aan de data vermeld in het eerste lid.

In de memorie van toelichting wordt deze regeling als volgt verantwoord:

“Het voorontwerp van decreet voorziet in een inwerkingtreding op 8 september 2026, aangezien het KBH van toepassing is op het Scheepvaartdecreet en de VCW tot en met 7 september 2026.

De bepalingen omtrent het Topstukkendecreet, worden van toepassing gesteld op 1 januari 2028 om de betrokken diensten voldoende tijd te geven om zich voor te bereiden op deze wijzigingen.

De Vlaamse Regering wordt ten slotte gemachtigd om de inwerkingtreding van de bepalingen met betrekking tot de strafbaarstelling varen onder invloed te bepalen, met een

maximumtermijn van twee jaar na bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad. Dit zorgt ervoor dat de inwerkingtreding van deze bepalingen afgesteld kan worden op de inwerkingtreding van het besluit dat het APSB zal vervangen.”

Hieromtrent moet het volgende worden opgemerkt.

14.2. Artikel 79, eerste lid, 1°, van het voorontwerp bepaalt de inwerkingtreding van de artikelen 2 tot 13 van het aan te nemen decreet, die strekken tot wijziging van het decreet van 24 januari 2003, op 1 januari 2028, blijkens de aangehaalde memorie van toelichting “om de betrokken diensten voldoende tijd te geven om zich voor te bereiden op deze wijzigingen”.

Artikel 9 van het voorontwerp zou evenwel van deze regeling moeten worden uitgezonderd. Die bepaling strekt er immers toe artikel 24 van het decreet van 24 januari 2003 aan te passen aan het nieuwe Strafwetboek, dat in werking treedt op 8 april 2026. Er is geen reden om de inwerkingtreding van die bepaling uit te stellen tot 1 januari 2028. Meer nog, het is raadzaam om de inwerkingtreding van artikel 9, en van de overige bepalingen van het aan te nemen decreet die strekken tot aanpassingen aan het nieuwe Strafwetboek, zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij de inwerkingtreding van dat wetboek.

14.3. Uit de aangehaalde memorie van toelichting blijkt dat de stellers van het voorontwerp de Vlaamse Regering enkel ten aanzien van de artikelen 52 en 55, 1°, ervan – waarvan de inwerkingtreding met twee jaar wordt uitgesteld – willen machtigen om die inwerkingtreding te vervroegen, teneinde ze af te stemmen op de inwerkingtreding van het nog te nemen besluit dat het Algemeen Politiereglement voor de Scheepvaart op de Binnenwateren zal vervangen. Indien dat effectief de bedoeling is, moet artikel 79, tweede lid, van het voorontwerp in die zin worden aangepast.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Yves DEPOORTER

Jeroen VAN NIEUWENHOVE